

ภาคผนวก

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์

Prince of Songkla University
Pattani Campus

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาลัยอิสลามศึกษา สำนักงานเลขานุการ งานวิเทศสัมพันธ์ โทร 2230

ที่ มอ 751/ว 1213

วันที่ 3 ตุลาคม 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ตรวจสอบคำถามวิจัย

เรียน ดร.สรารัฐ สายทอง

ด้วย นายยามูติน สาและ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาอิสลามศึกษา ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “บทบาทวิทยาลัยอิสลามศึกษา ในการเผยแพร่ภาษาอาหรับ” ซึ่งคำถามดังกล่าวจะต้องตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิก่อนการเก็บข้อมูลวิจัย

ในการนี้ ทางคณะกรรมการจัดงานได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ และประสบการณ์ที่เหมาะสมในการตรวจสอบคำถามดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ตรวจสอบคำถามวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “บทบาทวิทยาลัยอิสลามศึกษา ในการเผยแพร่ภาษาอาหรับ” ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา จะขอบคุณยิ่ง

(ดร. ยูโซะ ตาละ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาลัยอิสลามศึกษา สำนักงานเลขานุการ งานวิเทศสัมพันธ์ โทร 2230

ที่ มอ 751/ว 1213

วันที่ 3 ตุลาคม 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ตรวจสอบคำถามวิจัย

เรียน ดร. มุหัมมัดรอฟลี แวะหะมะ

ด้วย นายยามูติน สาและ นักศึกษาบัณฑิตศึกษาหลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาอิสลามศึกษา ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “บทบาทวิทยาลัยอิสลามศึกษา ในการเผยแพร่ภาษาอาหรับ” ซึ่งคำถามดังกล่าวจะต้องตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิก่อนการเก็บข้อมูลวิจัย

ในการนี้ ทางคณะกรรมการจัดงานได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ และประสบการณ์ที่เหมาะสมในการตรวจสอบคำถามดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ตรวจสอบคำถามวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “บทบาทวิทยาลัยอิสลามศึกษา ในการเผยแพร่ภาษาอาหรับ” ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา จะขอบคุณยิ่ง

(ดร. ยูโซะ ตาละ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาลัยอิสลามศึกษา สำนักงานเลขานุการ งานวิเทศสัมพันธ์ โทร 2230

ที่ มอ 751/ว1213

วันที่ 3 ตุลาคม 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ตรวจสอบคำถามวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิสมาแอ กาคีตะ

ด้วย นายยามูติน สาและ นักศึกษาบัณฑิตศึกษาลัทธิสุตฺตปริญญาโท สาขาวิชาอิสลามศึกษา ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “บทบาทวิทยาลัยอิสลามศึกษา ในการเผยแพร่ภาษาอาหรับ” ซึ่งคำถามดังกล่าวจะต้องตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิก่อนการเก็บข้อมูลวิจัย

ในการนี้ ทางคณะกรรมการจัดงานได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ และประสบการณ์ที่เหมาะสมในการตรวจสอบคำถามดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ตรวจสอบคำถามวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “บทบาทวิทยาลัยอิสลามศึกษา ในการเผยแพร่ภาษาอาหรับ” ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา จะขอบคุณยิ่ง

(ดร. ยูโซะ ตาเละ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

Prince of Songkla University
Pattani Campus

แบบสังเกตบทบาทวิทยาลัยอิสลามศึกษาในการส่งเสริมการใช้ภาษาอาหรับ
แบบสังเกต โดยการสังเกตเกี่ยวกับบทบาทวิทยาลัยอิสลามศึกษาในการส่งเสริมการใช้ภาษาอาหรับ
ซึ่งมีรายละเอียดการสังเกตดังนี้

1. ด้านบทบาทของวิทยาลัยอิสลามศึกษาในการส่งเสริมการใช้ภาษาอาหรับใน
บริบทโดยรวม
2. ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน
3. ด้านโครงการและกิจกรรมที่ใช้ในการเสริมทักษะและเผยแพร่ภาษาอาหรับ

ลำดับ	เรื่อง	บันทึก
ด้านบทบาทของวิทยาลัยอิสลามศึกษาในการส่งเสริมการใช้ภาษาอาหรับในบริบทโดยรวม		
1	ความพยายามของผู้บริหารในการสานต่อวัตถุประสงค์ หลักของโครงการจัดตั้งสถาบันอิสลามศึกษา	
2	ความพยายามของผู้บริหารที่จะเสริมทักษะ และพัฒนา ภาษาอาหรับแก่นักเรียน นักศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง	
ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน		
- สาขาวิชาอิสลามศึกษาหลักสูตรนานาชาติ		
1	ภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอน	
2	รายวิชาที่ใช้ในการเรียนการสอน	
3	ผลรวมทั้ง 4 ปี เมื่อนักศึกษาจบอิสลามศึกษาหลักสูตร นานาชาติ	
- แผนกวิชาต่างๆที่นอกเหนือจากแผนกวิชาอิสลามศึกษาหลักสูตรนานาชาติ		
	ภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอน	
	รายวิชาที่ใช้ในการเรียนการสอน	
	การบังคับวิชาภาษาอาหรับเป็นวิชาบังคับที่นักศึกษาทุก คนจะต้องศึกษา	
โครงการและกิจกรรมที่ใช้ในการเสริมทักษะและเผยแพร่ภาษาอาหรับ		
- โครงการ International Islamic Studies-Networking (IISN)		

1	ความกระตือรือร้นของนักศึกษาที่จะเข้าร่วมโครงการ	
2	การเข้าร่วมโครงการของนักศึกษา	
3	ความเปลี่ยนแปลงของนักศึกษาเมื่อเสร็จสิ้นการเข้าร่วมโครงการ	
- โครงการ ศูนย์ทดสอบภาษาอาหรับและพัฒนาภาษานานาชาติ		
1	ความกระตือรือร้นของนักศึกษาที่จะเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมที่ทางศูนย์ฯ ได้จัด	
2	การเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมของนักศึกษาที่ทางศูนย์ฯ ได้จัด	
3	ความเปลี่ยนแปลงของนักศึกษาเมื่อเสร็จสิ้นการเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมที่ทางศูนย์ฯ ได้จัด	
- โครงการทุนนักศึกษาต่างชาติ		
1	ความเปลี่ยนแปลงของนักศึกษาไทยเมื่ออยู่ในห้องเรียนและนอกห้องเรียน	
2	ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารของนักศึกษา	
3	การปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างนักศึกษาไทยกับนักศึกษาต่างชาติ	

บันทึกเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์เพื่อการทำวิจัย

(สำหรับผู้บริหาร)

เรื่อง สภาพ ปัญหา และวิธีการส่งเสริมการใช้ภาษาอาหรับ : กรณีศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

คำชี้แจง   1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้บริหารวิทยาลัยอิสลามศึกษา โดยมี
คุณสมบัติดังนี้

- 1.1 เป็นผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับนโยบายของวิทยาลัยอิสลามศึกษาโดยตรง
- 1.2 เป็นผู้บริหารที่มีภาระงานด้านการเผยแพร่ภาษาอาหรับ
- 1.3 มีความเข้าใจลึกซึ้งด้านนโยบายในการเผยแพร่ภาษาอาหรับ

2. ประเด็นการสัมภาษณ์ประกอบด้วย 3 ส่วนดังนี้

- 2.1 สภาพวิทยาลัยอิสลามศึกษาในการเผยแพร่ภาษาอาหรับ
- 2.2 สภาพปัญหาวิทยาลัยอิสลามศึกษาในการเผยแพร่ภาษาอาหรับ
- 2.3 ข้อเสนอแนะต่างๆในการเผยแพร่ภาษาอาหรับ

ส่วนที่ 1 นโยบายของวิทยาลัยอิสลามศึกษาในการส่งเสริมการใช้ภาษาอาหรับ

1.1 การตั้งนโยบายต่างๆ

.....

.....

.....

1.2 การบริหารองค์กรให้เป็นที่ยอมรับในหลักสูตรนานาชาติ

.....

.....

.....

1.3 แผนกวิชาอิสลามศึกษาหลักสูตรนานาชาติ

.....

.....

.....

1.4 โครงการ International Islamic Studies-Networking (IISN)

.....
.....
.....

1.5 ศูนย์ทดสอบภาษาอาหรับและพัฒนาภาษานานาชาติ

.....
.....
.....

1.6 โครงการทุนนักศึกษาต่างชาติ

.....
.....
.....

ส่วนที่ 2 สภาพปัญหาวิทยาลัยอิสลามศึกษาในการส่งเสริมการใช้ภาษาอาหรับ

1.1 การบริหารองค์กรให้เป็นที่ยอมรับในหลักสูตรนานาชาติ

.....
.....
.....

1.2 แผนกวิชาอิสลามศึกษาหลักสูตรนานาชาติ

.....
.....
.....

1.3 โครงการ International Islamic Studies-Networking (IISN)

.....
.....

.....

1.4 ศูนย์ทดสอบภาษาอาหรับและพัฒนาภาษานานาชาติ

.....

.....

.....

1.5 โครงการทุนนักศึกษาต่างชาติ

.....

.....

.....

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะต่างๆ

.....

.....

.....

.....

ขอบคุณครับ

Prince of Songkla University
Pattani Campus

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

(สำหรับอาจารย์)

เรื่องสภาพ ปัญหา และวิธีการส่งเสริมการใช้ภาษาอาหรับ : กรณีศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

คำชี้แจง 1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ใช้ในการสัมภาษณ์อาจารย์โดยมีคุณสมบัติดังนี้

1.1 เป็นผู้สอนวิชาภาษาอาหรับของวิทยาลัยอิสลามศึกษา

1.2 เป็นผู้สอนในแผนกวิชาอิสลามศึกษาหลักสูตรนานาชาติ

2. ประเด็นสัมภาษณ์ประกอบด้วย 4 ส่วน ประกอบด้วย

2.1 สภาพโดยทั่วไปของการเรียนการสอนภาษาอาหรับของวิทยาลัย

อิสลามศึกษา

2.2 สภาพโดยทั่วไปของการเรียนการสอนแผนกวิชาอิสลามศึกษาหลักสูตร

นานาชาติ

2.3 สภาพปัญหาของการเรียนการสอนแผนกวิชาอิสลามศึกษาหลักสูตร

นานาชาติและแผนกวิชาต่างๆ

2.4 ข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ 1 สภาพโดยทั่วไปของการเรียนการสอนภาษาอาหรับของวิทยาลัยอิสลามศึกษา

1.1 รายวิชาที่สอนด้วยภาษาอาหรับ

.....

.....

.....

1.2 ความเข้าใจของนักศึกษาที่มีต่อวิชาภาษาอาหรับ

.....

.....

.....

ส่วนที่ 2 สภาพโดยทั่วไปของการเรียนการสอนแผนกวิชาอิสลามศึกษาหลักสูตรนานาชาติ

2.1 รายวิชาที่สอนด้วยภาษาอาหรับ

2.2 ความเข้าใจของนักศึกษาที่มีต่อวิชาภาษาอาหรับ

ส่วนที่ 3 สภาพปัญหาของการเรียนการสอนแผนกวิชาอิสลามศึกษาหลักสูตรนานาชาติและแผนกวิชา
ต่างๆ

2.1 ปัญหาด้านหลักสูตร

2.2 ปัญหาด้านการเรียนการสอน

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

ขอบคุณครับ

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

(สำหรับนักศึกษา)

เรื่องสภาพ ปัญหา และวิธีการส่งเสริมการใช้ภาษาอาหรับ : กรณีศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ใช้ในการสัมภาษณ์นักศึกษา โดยมีคุณสมบัติดังนี้
  - 1.1 เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยอิสลามศึกษา
  - 1.2 นักศึกษาแผนกวิชาอิสลามศึกษาหลักสูตรนานาชาติ
2. ประเด็นสัมภาษณ์ประกอบด้วย 4 ส่วน ประกอบด้วย
  - 2.1 สภาพโดยทั่วไปของการเรียนการสอนภาษาอาหรับของวิทยาลัยอิสลามศึกษา
  - 2.2 สภาพโดยทั่วไปของการเรียนการสอนแผนกวิชาอิสลามศึกษาหลักสูตรนานาชาติ
  - 2.3 สภาพปัญหาของการเรียนการสอนแผนกวิชาอิสลามศึกษาหลักสูตรนานาชาติและแผนกวิชาต่างๆ
  - 2.4 ข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ 1 สภาพโดยทั่วไปของการเรียนการสอนภาษาอาหรับของวิทยาลัยอิสลามศึกษา

- 1.1 ความเข้าใจของนักศึกษาที่มีต่อวิชาภาษาอาหรับ

.....

.....

.....

ส่วนที่ 2 สภาพโดยทั่วไปของการเรียนการสอนแผนกวิชาอิสลามศึกษาหลักสูตรนานาชาติ

- 2.1 รายวิชาที่สอนด้วยภาษาอาหรับ

.....

.....

.....

2.2 ความเข้าใจของนักศึกษาที่มีต่อวิชาภาษาอาหรับ

.....
 .....

ส่วนที่ 3 สภาพปัญหาของการเรียนการสอนแผนกวิชาอิสลามศึกษาหลักสูตรนานาชาติและแผนกวิชา
 ต่างๆ

2.1 ปัญหาด้านหลักสูตร

.....
 .....

2.2 ปัญหาด้านการเรียนการสอน

.....
 .....

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

.....
 .....

ขอบคุณครับ

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

(สำหรับบุคลากรที่ดูแลโครงการและกิจกรรมด้านภาษาอาหรับ)

เรื่องสภาพ ปัญหา และวิธีการส่งเสริมการใช้ภาษาอาหรับ : ภาควิชา วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ใช้ในการสัมภาษณ์บุคลากร โดยมีคุณสมบัติดังนี้
  - 1.1 เป็นบุคลากรสายสนับสนุน วิทยาลัยอิสลามศึกษา
  - 1.2 เป็นบุคลากรที่ดูแลหรือมีส่วนรับผิดชอบกับโครงการหรือกิจกรรมของวิทยาลัยอิสลามศึกษาในการเผยแพร่ภาษาอาหรับ
2. ประเด็นสัมภาษณ์ประกอบด้วย 3 ส่วน ประกอบด้วย
  - 2.1 สภาพโดยทั่วไปของโครงการหรือกิจกรรมของวิทยาลัยอิสลามศึกษาในการเผยแพร่ภาษาอาหรับ
  - 2.3 สภาพปัญหาโครงการหรือกิจกรรมของวิทยาลัยอิสลามศึกษาในการเผยแพร่ภาษาอาหรับ
  - 2.4 ข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ 1 สภาพโดยทั่วไปของโครงการหรือกิจกรรมของวิทยาลัยอิสลามศึกษาในการเผยแพร่ภาษาอาหรับ

1.1 โครงการที่ดูแลทั้งหมด

.....

.....

.....

โครงการที่เป็นโครงการเฉพาะด้านการเผยแพร่ภาษาอาหรับ

.....

.....

ส่วนที่ 2 สภาพปัญหาโครงการหรือกิจกรรมของวิทยาลัยอิสลามศึกษาในการเผยแพร่ภาษาอาหรับ

2.1 โครงการที่ดูแลทั้งหมด

.....

.....

2.2 โครงการที่เป็นโครงการเฉพาะด้านการเผยแพร่ภาษาอาหรับ

.....

.....

.....

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะต่างๆ

.....

.....

.....

ขอบคุณครับ

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก ค

รายนามผู้ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

Prince of Songkla University
Pattani Campus

รายนามผู้ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มุหัมมัดรอฟลี แวะหะมะ	รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อีสมะแอ กาเต๊ะ	อาจารย์ประจำวิทยาลัยอิสลามศึกษา
ดร. สราวุธ สายทอง	อาจารย์ประจำวิทยาลัยอิสลามศึกษา

Prince of Songkla University
Pattani Campus

Prince of Songkla University
Pattani Campus
ภาคผนวก ง
รายนามผู้ให้สัมภาษณ์

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

ทบพาทวิทยาลัยอิสลามศึกษาในการเผยแพร่ภาษาอาหรับ

รายชื่อผู้บริหาร

1. ดร.ยูโซะ ตาละ	ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา
2. ดร.อัสมัน แดอาลี	รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนานักศึกษา และวิเทศสัมพันธ์

รายชื่อคณาจารย์วิทยาลัยอิสลามศึกษา

1. อาจารย์อาเซ็ม อัจซารีฟ	อาจารย์วิทยาลัยอิสลามศึกษา
2. ดร.อายุ คางา	อาจารย์วิทยาลัยอิสลามศึกษา

รายนามักศึกษาวิทยาลัยอิสลามศึกษา

1. นายฮานีฟ สามะ	นักศึกษาแผนกวิชาอิสลามศึกษา หลักสูตรนานาชาติ
2. นายมะฮ์สรอน เจะฮะ	นักศึกษาแผนกวิชาอิสลามศึกษา หลักสูตรนานาชาติ
3. นายอาหะมะ ดอละ	นักศึกษาแผนกวิชาอิสลามศึกษา หลักสูตรนานาชาติ
4. นางสาวฮัสวานี เเงะ	นักศึกษาแผนกวิชาอิสลามศึกษา หลักสูตรนานาชาติ
5. นายมุฮัมมัดซูฟิยัน มามะ	นักศึกษาแผนกวิชาอิสลามศึกษา หลักสูตรนานาชาติ
6. นายอับดุลฟัตตะห์ ราแดง	นักศึกษาแผนกวิชาตะวันออกกลาง
7. นายอาหะมะ สาและ	อดีตนักศึกษาแผนกวิชาอิสลามศึกษา หลักสูตรนานาชาติ
8. นางสาวอาฟีฟา สะนิ	นักศึกษาแผนกวิชาการสอนอิสลาม ศึกษา
9. นางสาวฮาสนี มาหิละ	นักศึกษาแผนกวิชาอิสลามศึกษา หลักสูตรนานาชาติ

10. Mr. Mohamed Sidibe	นักศึกษาแผนกวิชาอิสลามศึกษา หลักสูตรนานาชาติ
11. นายอนัส หะยีอารุณ	นักศึกษาแผนกวิชาอิสลามศึกษา หลักสูตรนานาชาติ
12. นายอาริช นาแว	อดีตนักศึกษาแผนกวิชาอิสลามศึกษา หลักสูตรนานาชาติ
13. Mr. Slammat Paing	นักศึกษาแผนกวิชาอิสลามศึกษา หลักสูตรนานาชาติ

รายชื่อบุคลากรวิทยาลัยอิสลามศึกษา

1. นายอับดุลราชัก ยูโซะ	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไปประจำศูนย์ ทดสอบภาษาอาหรับและพัฒนาภาษา นานาชาติ
2. นางปาตีเมาะ ดอเลาะ	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไปชำนาญการ/ ผู้ร่วมก่อตั้งสถาบันอิสลามศึกษา
3. ดลฮาดี โตมาแร	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไปประจำศูนย์ ทดสอบภาษาอาหรับและพัฒนาภาษา นานาชาติ
4. นางเจ๊ะรุฮานา บากา	นักวิชาการเงินและบัญชีชำนาญการ
5. นายยาฮารี กาเซ็ง	นักวิชาการอุดมศึกษา
6. นายณนุญศักดิ์ โต๊ะเถื่อน	นักวิชาการศึกษา

ภาคผนวก จ

นิพนธ์ต้นฉบับ

Prince of Songkla University
Pattani Campus

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง “สภาพ ปัญหา และแนวทางการส่งเสริมการใช้ภาษาอาหรับ กรณีศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์” เป็นวิทยานิพนธ์เล่มหนึ่งที่มีผู้วิจัยมีความประสงค์จะวิจัยถึงบริบทของวิทยาลัยอิสลามศึกษา ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาสภาพของวิทยาลัยอิสลามศึกษาในการใช้ภาษาอาหรับ 2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของวิทยาลัยอิสลามศึกษาในการใช้ภาษาอาหรับ 3. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการใช้ภาษาอาหรับของวิทยาลัยอิสลามศึกษา การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพที่ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเจาะจง โดยเลือกผู้บริหารวิทยาลัยอิสลามศึกษา คณาจารย์ บุคลากรที่ดูแลโครงการที่เป็นเชิงเผยแพร่ภาษาอาหรับของวิทยาลัย ตลอดจนผู้ที่เข้าร่วมโครงการที่ทางวิทยาลัยอิสลามศึกษาได้จัดไว้ โดยผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนา

ผลการวิจัยพบข้อมูลดังนี้

1. สภาพวิทยาลัยอิสลามศึกษาในการใช้ภาษาอาหรับที่ปรากฏอย่างเห็นได้ชัดนั้นมีสองอย่างด้วยกัน โดยจำแนกออกเป็นในด้านหลักสูตรและโครงการที่เป็นเชิงเผยแพร่ภาษาอาหรับ ซึ่งในหลักสูตรที่เป็นเชิงเผยแพร่ภาษาอาหรับนั้นคือการเปิดแผนกการสอนอิสลามศึกษาหลักสูตรนานาชาติ ในส่วนของการใช้ภาษาอาหรับผ่านตัวโครงการนั้น มีโครงการใหญ่ๆที่เห็นได้ชัดคือโครงการ International Islamic Studies-Networking (IISN) โครงการจัดตั้งศูนย์ทดสอบและพัฒนาทักษะภาษาอาหรับเพื่ออิสลามศึกษา และโครงการมอบทุนการศึกษาแก่นักศึกษาต่างชาติเพื่อเดินทางมาศึกษา ณ วิทยาลัยอิสลามศึกษา

2. สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในการใช้ภาษาอาหรับของวิทยาลัยอิสลามศึกษาในด้านหลักสูตรของแผนกวิชาอิสลามศึกษาหลักสูตรนานาชาติเป็นปัญหาด้านการใช้ภาษาในการเรียนการสอน ส่วนปัญหาของโครงการต่าง ๆ นั้นพบว่ามีปัญหาต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นระยะเวลาที่เข้าร่วมโครงการและงบประมาณที่จะคอยสนับสนุนโครงการ รวมทั้งวิธีการสร้างสังคมให้เป็นสังคมแห่งความเป็นนานาชาติภายในวิทยาลัยอิสลามศึกษา

3. วิธีการแก้ปัญหาที่วิทยาลัยอิสลามศึกษาจะต้องแก้ไขคือวิธีการรับนักศึกษาเข้าศึกษาใช้หลักสูตรอิสลามศึกษานานาชาติที่ต้องการให้ผ่านการเรียนภาษาอาหรับ ณ ศูนย์ทดสอบและพัฒนาทักษะภาษาอาหรับเพื่ออิสลามศึกษาก่อนที่จะเข้ามาศึกษาในปีหนึ่ง รวมทั้งมุมมองที่ใช้ศูนย์

ทดสอบภาษาอาหรับและพัฒนาภาษานานาชาติเพิ่มระยะเวลาในการจัดโครงการในการเผยแพร่ภาษาอาหรับและมีการจัดระดับชั้นของภาษาให้ชัดเจน และวิธีการแก้ปัญหาของการมอบทุนการศึกษาแก่นักศึกษาต่างชาติ โดยให้เน้นวัตถุประสงค์ของการรับนักศึกษามาศึกษาต่อ โดยให้เน้นด้านการสร้างสังคมแห่งความเป็นนานาชาติในด้านภาษาอาหรับให้เกิดขึ้นในสังคมวิทยาลัยอิสลามศึกษา

Prince of Songkla University
Pattani Campus

Thesis Title	States, Problems, and Guidelines For Promoting Use of Arabic Language : A Case Study of College of Islamic Studies, Prince of Songkla University
Author	Mr. Yamudin Salaeh
Major Program	Islamic Studies
Academic Year	2018

ABSTRACT

The topic of research is States, Problems, and Guidelines For Promoting Use of Arabic Language : A Case Study of College of Islamic Studies, Prince of Songkla University; Is a thesis what researcher would like to research about College of Islamic Studies (CIS) Actions. The research aims to: 1. study the state of CIS in using Arabic language. 2) Study the CIS problems in using Arabic Language. 3) Study how to guidelines for promoting Arabic Language usage. The study was field research relying on observations and interviews in information and fact collection, as the researcher chose Faculty's heads, staffers, students and participants in Faculty's activities.

The results of the study were as follows:

First: The states of CIS in using Arabic Language has stemmed from two methods, its Curricula and activities. Curricula for using Arabic via specialization are open for Islamic Studies International Program (ISIP). As for using the Arabic Language in activities includes student exchange, Arabic Language Center construction, and finally scholarships offer to students joining the College in order to build an Arab society in the College.

Second: CIS ISIP faces 3 problems: teaching methods, activities time allocation and budgets that support the activities, added to the obstacle of building Arabic society within the college.

Third, the guidelines for promoting the use of Arabic for CIS ISIP that is obligatory for each student in the program mentioned to pass all Arabic programs offered by Arabic Language Center. As for the guidelines of solving Arabic Language Center problems is to increase activities time and provide teaching rooms facilities both proficient Arabic speaking student and poor Arabic speakers among the students. Finally, the guidelines for solving international students' scholarships problems are to take utmost care for students and as motivation and incentives for students' interest in building a successful Arabic society within the College.

ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

ศาสนาอิสลาม เป็นศาสนาหนึ่งที่อุบัติขึ้นในคาบสมุทรอาระเบีย เมื่อ 1,400 กว่าปีที่ผ่านมา แต่กระนั้นคำว่าอิสลามและศาสนาอิสลามนั้นไม่ได้เป็นเรื่องใหม่แต่อย่างใด เนื่องจากศาสนาอิสลาม หรือคำว่าอิสลามนั้น มีตั้งแต่ 4,000 กว่าปีมาแล้ว²² โดยถูกกล่าวไว้และถูกเรียกใช้ตั้งแต่สมัยนบีอิบรอฮีม عليه السلام ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ทรงตรัสไว้ว่า

﴿مَا كَانَ إِبْرَاهِيمُ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَكِنْ كَانَ حَنِيفًا مُسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ﴾

(سورة آل عمران: من آية 67)

ความว่า “อิบรอฮีมไม่เคยเป็นยิวและไม่เคยเป็นคริส แต่ทว่าเขาเป็นผู้ที่หันหัวออกจากความเท็จสู่ความจริง เป็นผู้น้อมตาม และเขาก็ไม่เคยอยู่ในหมู่ผู้ตั้งภาคี (ต่ออัลลอฮ์)”

(สุเราะฮ์อาละอิมรอน:อายะฮ์ 67)

ตามที่ศาสนาอิสลามได้สายมาจากนบีอิบรอฮีม عليه السلام ผ่านนบีอิสมาอีล عليه السلام และท่านนบีอิสฮาก عليه السلام ผ่านมาถึงนบีหัมมัด ﷺ แล้วได้ตั้งถิ่นฐานในคาบสมุทรอาหรับ โดยทางสังคมศาสตร์พบว่าประชากรในสมัยนั้นใช้ภาษาอาหรับเป็นภาษาสื่อสารในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะป็นด้านการค้าการปกครองรวมทั้งการติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่มหรือชนเผ่าต่างๆ และท่านนบีหัมมัด ﷺ เองก็ได้เกิดมาท่ามกลางสังคมที่มีการพูดภาษาอาหรับ

ภาษาอาหรับได้มีอิทธิพลอย่างสูงในสมัยของท่านนบีหัมมัด ﷺ เนื่องจากว่าท่านได้ใช้ภาษานี้ในการเผยแผร์ บรรยายและอธิบายเกี่ยวกับอิสลาม รวมทั้งเป็นการอธิบายอัลกุรอานมาอีกชั้นหนึ่ง ในยุครุ่งเรืองของอิสลามจะพบว่าบรรดานักปราชญ์อิสลามที่เชี่ยวชาญและมีความสามารถในด้านอัลกุรอาน อัลหะดีษ ฟิกฮ์ รวมทั้งการเกิดของบรรดาสำนักร่างต่างๆ ทั้งสี่สำนัก โดยพวกเขาเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านความรู้และภาษาอาหรับ

หลังจากที่อิสลามได้กระจ่กระจายในอาณาบริเวณคาบสมุทรอาหรับแล้วโดยที่มีภาษาอาหรับเป็นสะพานในการเชื่อมต่อสำหรับการเผยแผร์ภาษาอาหรับ แต่กระนั้นไม่ว่าจะเป็น

²² <http://www.islammore.com/main/content.php?page=sub&category=26&id=241>

เพราะด้วยเหตุผลที่ได้กล่าวมาข้างต้นหรือเหตุผลอื่นๆนับประการก็ตาม ทำให้ภาษาอาหรับไปไกลพร้อมกับศาสนาอิสลามอย่างเช่นไปไกลถึงแอฟริกาใต้²³ แอฟริกาตะวันตก เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในทวีปยุโรป²⁴ ทวีปอเมริกาและทวีปเอเชียรวมถึงเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

อาลี สาเมาะ (2556:3) ได้กล่าวว่าศาสนาอิสลามเป็นศาสนาที่มีอารยธรรมยาวนาน โดยเฉพาะการเข้ามาของอิสลามในประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งนี้การเข้ามาของอิสลามพบว่ามี การเข้ามาด้วย สามเส้นทางหลักๆด้วยกัน ทั้งนี้การเข้ามาของกลุ่มชนเหล่านั้น นอกเหนือจากการค้าขายแล้วยังเป็นการเข้ามาเพื่อเผยแพร่ศาสนาอิสลามและเผยแพร่ภาษาอาหรับ ด้วยเหตุประการนี้พบว่าศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับเป็นสองสิ่งที่จะต้องเดินไปด้วยกัน โดยการเข้ามาของศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับมี 3 เส้นทางหลักๆ ด้วยกัน

1. ผ่านทางชาวจีน
2. ผ่านทางชาวอินเดีย
3. ผ่านทางชาวอาหรับ

การเข้ามาของศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับในแถบประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะมีพื้นที่หลักๆหรือประเทศที่สำคัญสำหรับการค้าขาย ซึ่งแน่นอนว่าที่หลักๆก็คือประเทศที่มีอาณาเขตติดกับทะเลทั้งนี้ก็ง่ายต่อการเดินเรือเพื่อเข้ามาทำการค้าขาย ประเทศที่การเข้ามาของอิสลามและชนชาวอาหรับมาที่สุดนั้น มีดังนี้

1. อาเจก (ประเทศอินโดนีเซีย)
2. มะละกา (ประเทศมาเลเซีย)
3. เคดะห์ (ประเทศมาเลเซีย)

²³ บรรจง บินกะซัน, 2544:79 หลังจากที่ถูกกองทัพมุสลิมมีชัยชนะต่อชนเผ่าเบอร์เบอร์ และได้มีการปฏิบัติตัวที่ดีต่อชนเผ่าดังกล่าว จึงทำให้ความแน่นแฟ้นระหว่างมุสลิมและชนเผ่านี้มีมากขึ้นและทำให้พวกเขาเหล่านั้นเข้าอิสลาม จนกระทั่งชนเผ่าเบอร์เบอร์เป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญในการเผยแพร่ศาสนาอิสลามในทวีปแอฟริกา

²⁴ บรรจง บินกะซัน, 2544:79 หัวหน้ากลุ่มคริสเตียนได้มาหา มูซา บิน นุซัยร์ ผู้ปกครองมุสลิมในแอฟริกาเหนือและร้องทุกข์ถึงความเผด็จการของอุปการของสเปน ดังนั้น มูซา ได้สั่งให้ฏอริก บิน ซิยาต แม้ทัพผู้มีชื่อเสียงของเขาให้เข้ายึดสเปนจนกระทั่งมีชัยชนะเหนือสเปน ทำให้มุสลิมเริ่มเข้าไปยังสเปนและเป็นจุดเริ่มต้นของศาสนาอิสลามในยุโรป ดังนั้นจึงจะพบว่า การเข้าไปของอิสลามในยุโรปนั้น มีสองเส้นทางหลักด้วยกัน คือการเข้าไปด้วยจักรวรรดิอุมัยยะฮ์ที่ได้ปกครองสเปนรวมทั้งการปกครองของจักรวรรดิอุมัยยะฮ์ในแถบยุโรปตะวันออกและการปกครองของจักรวรรดิอับบาซียะฮ์และที่สำคัญที่สุดคือการปกครองของจักรวรรดิออตโตมานที่กินพื้นที่ของยุโรปเกือบครึ่ง

4. มินดาเนา (ประเทศฟิลิปปินส์)
5. ฟาฏอนี (จังหวัดปัตตานี ประเทศไทยในปัจจุบัน)
6. อยูธยา

ฟิลิธี นีรัตติวงศ์และคณะ (2554:43) ได้กล่าวว่าศาสนาอิสลามมีจุดเริ่มต้นการเผยแพร่จากคาบสมุทรอาหรับและได้ขยายเข้าสู่ดินแดนต่างๆของโลกรวมทั้งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่อินโดนีเซียและมาเลเซียรวมถึงตอนใต้ของประเทศไทยโดยพ่อค้าชาวอาหรับที่เดินทางเข้ามาค้าขายพร้อมนำหลักปฏิบัติของอิสลามที่งดงาม เข้ามาเผยแพร่จนได้รับการยอมรับจากประชาชนในดินแดนเหล่านั้น ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์อิสลามได้ขยายเข้าสู่ภาคกลางและภูมิภาคอื่นๆของประเทศไทยโดยการอพยพและย้ายถิ่นฐานของมุสลิมนอกจากนี้ยังมีมุสลิมชาวต่างชาติที่ได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในดินแดนของไทยด้วย

อิมรอน มะลูลีมและคณะ (2534:27-29) ภาษาอาหรับเป็นภาษาที่ใช้ในการเขียนพูดเป็นภาษาแห่งการสื่อสารระหว่างอาหรับทั้งหมด ซึ่งได้ก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์มากขึ้นในรูปของการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจที่มีการอพยพคนงาน ทำให้การพาณิชย์และทางการเมืองมีความเข้มแข็งขึ้น

ในแต่ละปี จะมีนักศึกษาศึกษาจากประเทศไทยที่เดินทางไปศึกษาแถบตะวันออกกลางเป็นพันๆคน ไม่ว่าจะเดินทางไปศึกษานับตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษารวมถึงระดับมหาบัณฑิตศึกษา โดยได้เข้าไปศึกษายังสาธารณรัฐอียิปต์²⁵ จอร์แดน ซาอุดี อาหรับเอมิเรตส์ โมร็อกโก เป็นต้น จึงทำให้ภาษาอาหรับนั้นเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักศึกษาและกลุ่มคนที่สนใจ โดยที่นักศึกษาเหล่านั้นส่วนมากก็มาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบกับหลักสูตรที่ศึกษามาจากสถาบันปอเนาะยังไม่ได้ได้รับการยอมรับจากภาครัฐ และด้วยสถานการณ์ความซับซ้อนทางด้านสังคมและศาสนาที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในอดีตจึงไม่ค่อยมีผู้ปกครองพร้อมที่จะส่งบุตรของเขาเข้าเรียนในโรงเรียนรัฐบวกกับโรงเรียนหรือสถาบันของรัฐไม่มีการนำวิชาศาสนาเป็นส่วนหนึ่งของบทเรียน ด้วยเหตุนี้การการส่งบุตรเข้าศึกษาในระบบปอเนาะและการส่งบุตรไปศึกษาต่อ ณ ต่างประเทศจึงเป็นทางเลือกแรกของผู้ปกครองให้การยอมรับ

²⁵ ข้อมูลจากสถานเอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงไคโร ประเทศอียิปต์ ได้เปิดเผยข้อมูลว่า มีนักศึกษาที่ได้มาศึกษา ณ สาธารณรัฐอียิปต์ เพื่อศึกษาด้านศาสนา อยู่ที่ประมาณ 3,500 คน และมีนักศึกษาไทยที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศอียิปต์รวมแล้วมากกว่า สี่หมื่นคน

ด้วยเหตุนี้ ปฐมบทของการจัดตั้งสถาบันอิสลามศึกษา จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่ทางภาครัฐให้เหตุผลว่าควรมีสถาบันอิสลามศึกษาในหน่วยงานของรัฐ เพื่อเป็นหน่วยงานที่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงมีการเริ่มต้นจัดตั้งสถาบันอิสลามศึกษาขึ้น

เมื่อผู้วิจัยได้ทำการศึกษาถึงวัตถุประสงค์หลักของการจัดตั้งสถาบันอิสลามศึกษา ตลอดจนนโยบายของวิทยาลัยอิสลามศึกษาที่มีต่อภาษาอาหรับ ตลอดจนผลของการทำวิจัยอนาคต ภาพการบริหารวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2555-2564) ที่วิทยาลัยอิสลามศึกษาจะต้องเผยแพร่แก่นักศึกษาในด้านภาษาอาหรับ จึงเป็นที่มาของหัวข้อ และปัญหาที่ผู้วิจัยมีความประสงค์จะเรียนรู้ถึงบทบาทของวิทยาลัยอิสลามศึกษาในการเผยแพร่ภาษาอาหรับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีวัตถุประสงค์หลักดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาบทบาทของวิทยาลัยอิสลามศึกษาในการเผยแพร่ภาษาอาหรับ
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของวิทยาลัยอิสลามศึกษาในการเผยแพร่ภาษาอาหรับ
3. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขและพัฒนาในการเผยแพร่ภาษาอาหรับ

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ได้ทราบถึงสภาพของวิทยาลัยอิสลามศึกษาในการเผยแพร่ภาษาอาหรับ
2. ได้ทราบถึงหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนของวิทยาลัยอิสลามศึกษาที่สามารถเผยแพร่ภาษาอาหรับ
3. ได้ทราบถึงโครงการต่างๆที่จัดขึ้นโดยวิทยาลัยอิสลามศึกษาที่เป็นเชิงการเผยแพร่ภาษาอาหรับ
4. ผู้วิจัยได้รับความรู้และประสบการณ์ที่มากขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาบทบาทต่างๆของวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ในการเผยแพร่ภาษาอาหรับ ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งขอบเขตต่างๆ ออกเป็นรายการดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 ผู้วิจัยมีความประสงค์จะศึกษาว่าด้วยเรื่องภาษาอาหรับในบทบัญญัติของอัลกุรอานที่กล่าวถึงความสำคัญของภาษาอาหรับ ตลอดจนอัลหะดีษที่ได้สนับสนุนการเรียนภาษาอาหรับ รวมทั้งคำพูดหรือบทความของนักวิชาการอิสลามที่เป็นการสนับสนุนให้มีการเรียนการสอนด้วยภาษาอาหรับ

1.2 ศึกษาหลักสูตร รายวิชาในสาขาวิชาต่างๆที่ถูกสอนหรือเรียนด้วยภาษาอาหรับ

1.3 โครงการของวิทยาลัยอิสลามศึกษาที่สนับสนุนโดยรัฐบาลและองค์กรต่างๆและถูกจัดขึ้นโดยวิทยาลัยอิสลามศึกษา และเป็นโครงการที่สื่อออกถึงบทบาทของวิทยาลัยอิสลามศึกษาในการเผยแพร่ภาษาอาหรับ

2. ขอบเขตภาคสนาม

ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มของประชากรและกลุ่มตัวอย่างนั้น ดังนี้

2.1 ผู้บริหารวิทยาลัยอิสลามศึกษา

2.2 คณาจารย์ที่เป็นผู้สอนประจำสาขาวิชาที่เปิดการเรียนการสอนด้วยภาษาอาหรับและคณาจารย์ที่รับหน้าที่สอนวิชาภาษาอาหรับโดยตรง

2.3 นักศึกษาวิทยาลัยอิสลามศึกษา ทั้งนี้ จะเจาะจงในส่วนของนักศึกษาสาขาวิชาอิสลามศึกษาหลักสูตรนานาชาติเป็นกลุ่มประชากรหลัก

2.4 ผู้รับผิดชอบโครงการต่างๆของวิทยาลัยอิสลามศึกษาที่เป็นโครงการเชิงพัฒนาภาษาอาหรับ

3. ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตช่วงเวลาของข้อมูลที่ผู้วิจัยสนใจที่จะทำวิจัย นั้นก็คือ ตั้งแต่ พ.ศ. 2557-2561 เท่านั้น ซึ่งจะไม่มีการเก็บข้อมูลก่อนหรือหลังกว่านั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในบทนี้เป็นการศึกษาถึงบทบาทของวิทยาลัยอิสลามศึกษาในการเผยแพร่ ภาษาอาหรับ ซึ่งเป็นวิจัยเชิงคุณภาพ ทั้งนี้เพื่อวิจัยถึงบทบาทต่างๆของวิทยาลัยอิสลามศึกษา ขั้นตอน การดำเนินการ หลักสูตรการสอน ตลอดจนโครงการและกิจกรรมต่างๆที่ได้ทำมาที่ได้สอดคล้องกับ การเผยแพร่ภาษาอาหรับ ซึ่งมีรายละเอียดและขั้นตอนการทำวิธีการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เลือกในการทำวิจัย
2. แบบแผนการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ
5. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับมา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนข้อมูลที่จะทำการ วิจัย ทั้งนี้ เนื่องจากประเด็นในการทำวิจัยนั้น มีจำนวนประชากรที่ต่างกัน ผู้วิจัยจึงขอแบ่งประเด็น ออกตามหัวข้อหลัก ดังนี้

1. การวิจัยเชิงสำรวจ

การวิจัยเชิงสำรวจนี้ เป็นการวิจัยเพื่อประชากรทั้งหมด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรู้ถึงทัศนคติของกลุ่มประชากรนั้นๆ โดยแบ่งออกเป็นดังนี้

- 1.1. ผู้บริหารวิทยาลัยอิสลามศึกษา
- 1.2. นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ ณ วิทยาลัยอิสลามศึกษา โดยเน้นนักศึกษาแผนก วิชาอิสลามศึกษาหลักสูตรนานาชาติ
- 1.3. จำนวนรายวิชาที่ทำการสอนโดยใช้ภาษาอาหรับตลอดหลักสูตร
- 1.4. คณาจารย์ที่รับผิดชอบการเรียนการสอนในวิชาภาษาอาหรับโดยเฉพาะ
- 1.5. นักศึกษาที่ผ่านโครงการเผยแพร่ภาษาอาหรับของวิทยาลัยอิสลามศึกษา

- 1.6. ผู้วิจัยจะใช้วิธีการเลือกเฉพาะและเจาะจงไปยังผู้ทำงานในโครงการต่างๆ ที่เป็นโครงการเชิงเผยแพร่ภาษาอาหรับ

แบบแผนการวิจัย

แผนการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แผนการวิจัยในสองแผนด้วยกัน ทั้งนี้ก็เพื่อความครอบคลุมของเนื้อหาและความถูกต้องของการวิจัยที่สุด ซึ่งแบบแผนของการวิจัยมีดังนี้

1. การศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร
2. การศึกษาวิจัยเชิงภาคสนาม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

1. ชนิดของเครื่องมือ

เครื่องมือที่จะใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งชนิดของข้อมูลโดยการแบ่งออกเป็นสองรูปแบบด้วยกัน คือการสัมภาษณ์แบบเจาะจงและการสัมภาษณ์แบบการทำกลุ่มย่อย

2. การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมจากการให้คำสัมภาษณ์ของกลุ่มผู้ก่อตั้งวิทยาลัยอิสลามศึกษา รวมทั้งทิศทางของวิทยาลัยอิสลามศึกษาที่ได้ถูกกล่าวไว้ในพันธกิจ โดยที่เมื่อได้สร้างข้อมูลตรงนี้แล้ว จะส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษารวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อทำการตรวจทานและปรับปรุงต่อไป เพื่อให้ได้งานวิจัยที่เป็นกลางและใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆที่ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยในครั้งนี้นั้น ผู้วิจัยขอใช้หลักการเก็บข้อมูลดังต่อไปนี้

1. การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม
2. การสัมภาษณ์เชิงลึก

2.1 สัมภาษณ์ผู้บริหารวิทยาลัยอิสลามศึกษา ถึงพันธกิจและวิสัยทัศน์ต่อแนวทางการเผยแพร่ภาษาอาหรับ ที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของพันธกิจหลักของการจัดตั้งวิทยาลัยอิสลามศึกษา

2.2 สัมภาษณ์ผู้ดูแลโครงการของวิทยาลัยอิสลามศึกษาที่เป็นโครงการเชิงเผยแพร่ภาษาอาหรับ เพื่อทราบถึงข้อมูลเชิงลึกในด้านการจัดโครงการ ผลลัพธ์ และข้อปัญหาที่เกิดขึ้นในการเผยแพร่ภาษาอาหรับผ่านตัวโครงการ

2.3 สัมภาษณ์คณาจารย์ที่มีความเกี่ยวข้องในด้านการเผยแพร่ภาษาอาหรับของวิทยาลัยอิสลามศึกษาโดยตรง ไม่ว่าจะเป็นคณาจารย์ที่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร และคณาจารย์ที่มีความเกี่ยวข้องกับโครงการของวิทยาลัยอิสลามศึกษา

2.4 สัมภาษณ์นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการของวิทยาลัยอิสลามศึกษา เพื่อทราบถึงข้อได้เปรียบ จุดเด่นและจุดด้อย รวมถึงวิธีการเรียนการสอนที่สวรจะเป็น ทั้งนี้เพื่อตอบโจทย์ในส่วนของการความต้องการของผู้รับข้อมูลโดยตรง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์โดยจำแนกข้อมูลหลักๆ ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์โดยใช้หลักเกณฑ์การศึกษา
2. การวิเคราะห์โดยใช้หลักด้านสังคม
3. วิเคราะห์ตามงบประมาณของโครงการต่างๆที่ได้รับ
4. วิเคราะห์ตามสถานการณ์ของวิทยาลัยอิสลามศึกษา

Prince of Songkla University
Pattani Campus

สภาพปัญหาและวิธีการแก้ไขของวิทยาลัยอิสลามศึกษาในการเผยแพร่ภาษาอาหรับ

สภาพปัญหาของวิทยาลัยอิสลามศึกษาในการเผยแพร่ภาษาอาหรับ

จากการสังเกตและการสัมภาษณ์บทบาทวิทยาลัยอิสลามศึกษาในการเผยแพร่ภาษาอาหรับ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลตามรายละเอียดต่างๆ โดยจำแนกประเภทของข้อมูลดังนี้

1. สภาพปัญหาขององค์กรในการเผยแพร่ภาษาอาหรับ
2. สภาพปัญหาของแผนกวิชาอิสลามศึกษาหลักสูตรนานาชาติ
3. สภาพปัญหาโครงการ International Islamic Studies-Networking (IISN)
4. สภาพปัญหาของศูนย์ทดสอบภาษาอาหรับและพัฒนาภาษานานาชาติ
5. สภาพปัญหาโครงการทุนการศึกษาสำหรับนักศึกษาต่างชาติ

สภาพปัญหาขององค์กรในการเผยแพร่ภาษาอาหรับ

“ แรกเริ่มของการก่อตั้งวิทยาลัยอิสลามศึกษา และเริ่มมีการติดต่อกับประเทศแถบตะวันออกกลาง วิทยาลัยฯ ถูกมองว่าเป็นหน่วยงานที่ทำให้ความมั่นคงในประเทศต้องคิดหนัก เนื่องจากมีสายโทรมาถามถึงสาเหตุของการก่อตั้งเกือบทุกวัน ซึ่งส่วนนี้ ทำให้บั่นทอนจิตใจและความรู้สึกของเจ้าหน้าที่ที่มีความประสงค์จะทำงานเพื่ออิสลามได้”

(ปาตีเมาะ ดอเลาะ, 1 มิถุนายน 2561)

สภาพปัญหาของแผนกวิชาอิสลามศึกษาหลักสูตรนานาชาติ

“แผนกวิชาอิสลามศึกษาหลักสูตรนานาชาติถือว่าแผนกวิชาหลัก และเป็นแผนกวิชาที่เกี่ยวข้องกับด้านการเผยแพร่ภาษาอาหรับโดยตรง ซึ่งคิดว่าเป็นแผนกที่ตอบโจทยบทบาทของวิทยาลัยอิสลามศึกษาได้อย่างดี แต่กระนั้นก็ยังมึสิ่งทีบกพร่องทีวิทยาลัยจำเป็นต้องแก้ไข”

(ฮานีฟ สามะ, 2 กุมภาพันธ์ 2561)

จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่าวิทยาลัยอิสลามศึกษาไม่ได้ให้ความสำคัญกับคะแนนสอบมากนัก เนื่องจากพบว่าในรายวิชาที่เรียนมีวิชาภาษาอาหรับเพื่ออิสลามศึกษา 1-3 ซึ่งเป็นรายวิชาปรับพื้นฐานด้านภาษาแก่นักศึกษาที่ไม่มีพื้นฐานด้านภาษาอาหรับมาก่อน โดยใช้คะแนนจากการสอบวัดระดับความรู้ความสามารถด้านภาษาอาหรับเป็นวิธีการคัดเลือกนักศึกษาเพื่อเข้าศึกษา ระหว่างชั้นเรียนที่ 1-3

จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่าปัญหาด้านหลักสูตรการเรียนการสอนของวิทยาลัยอิสลามศึกษาในการเผยแพร่ภาษาอาหรับดังนี้

การเรียนการสอนภาษาอาหรับนั้น ทางวิทยาลัยอิสลามศึกษาไม่ได้มีการสอนไวยากรณ์พื้นฐานของภาษาอาหรับแก่นักศึกษา ซึ่งนักศึกษบางคนก็ไม่ได้มีพื้นฐานด้านภาษาอาหรับ จึงทำให้การซึมซับภาษานั้นเป็นไปด้วยความยากลำบาก ถ้าหากว่ามีการเรียนการสอนของไวยากรณ์น่าจะเป็นทางเลือกที่ดีสำหรับนักศึกษาที่ไม่มีความสามารถด้านนี้โดยเฉพาะ

ด้วยความที่มีพื้นฐานด้านภาษาอาหรับที่ต่างกัน ทำให้เกิดปมด้อยในชั้นเรียนเนื่องจากว่าเวลาที่อาจารย์พูดหรือถามด้วยภาษาอาหรับ คนที่มีพื้นฐานจะเข้าใจเร็วกว่า

(อัสวานี เจาะ ,9 พฤษภาคม2561)

สภาพปัญหาโครงการ International Islamic Studies-Networking (IISN)

โครงการทุนการศึกษาแลกเปลี่ยน International Islamic Studies-Networking (IISN) เป็นโครงการเหมาะสมและดีสำหรับนักศึกษาที่มีความประสงค์จะพัฒนาด้านภาษา โดยเฉพาะภาษาอาหรับและภาษาอังกฤษ

“นักศึกษามีความตั้งใจที่จะเดินทางไปศึกษาแลกเปลี่ยน ณ ประเทศที่เขาตั้งใจไว้ แต่กระนั้นเมื่อมีโควต้าที่จำกัดของแต่ละประเทศ จึงทำให้นักศึกษาไม่ได้ดังที่ใจหวัง เมื่อเขาเดินทางไปศึกษาแลกเปลี่ยนอีก ณ มหาวิทยาลัยหนึ่งหรืออีกประเทศหนึ่ง เขาจะไม่ตั้งใจเรียนทันที ซึ่งจะทำให้เกิดผลเสียต่อวิทยาลัยอิสลามศึกษาได้”

(อับดุลฟัตตะห์ ราแดง, 5 กุมภาพันธ์ 2561)

ศึกษา

สภาพปัญหาโครงการศูนย์ทดสอบและพัฒนาทักษะภาษาอาหรับเพื่ออิสลาม

“การอบรมครูหรืออาจารย์ที่มาจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ดูแลการสอนภาษาอาหรับนั้น ทำได้ยากมาก เนื่องจากศูนย์ทดสอบและพัฒนาทักษะภาษาอาหรับเพื่ออิสลามศึกษามีหลักสูตรโดยเฉพาะ และทางโรงเรียนดังกล่าวก็มีหลักสูตรอีกชนิดหนึ่งที่แตกต่างกันออกไป ประสิทธิภาพที่เกิดขึ้นมาจริงๆหลักจากการเข้าร่วมโครงการนั้นจึงอยู่ที่ประมาณ 40 % เท่านั้น เมื่อผลลัพธ์ที่ได้มาน้อย ทางศูนย์จึงไม่มีข้อมูลที่จะปรับปรุงเนื้อหาที่จะบรรยายในครั้งต่อไป”

(อับดุลราซิก ยูโซ๊ะ, 6 มิถุนายน 2561)

“ที่จริงเราจะต้องระดับชั้นในการการสอนภาษาอาหรับ เช่น ชั้น 1-5 เพราะแต่ละคนมีความรู้ความสามารถไม่เท่ากัน แล้วทำไมเราถึงวางคนเหล่านั้นในชั้นเดียวกัน คนหนึ่งรู้มาก คนหนึ่งรู้น้อย ถ้าเกิดวางในชั้นเดียวกัน ระดับเดียวกันก็จะเกิดปัญหาทันที เพราะคนรู้มากเมื่อมาเจอบทเรียนที่ง่ายๆ คนเหล่านี้ก็จะไม่ตั้งใจเรียน ก็เหมือนกับคนที่รู้น้อย ถ้ามาเจอบทเรียนที่ยากๆ คนเหล่านี้ก็จะหนีออกจากห้องเรียน ไม่กล้าที่จะสื่อสาร เพราะว่าเป็นการยากสำหรับเขา จึงทำให้ยากต่อการจัดการ ซึ่งผมมองว่าการแบ่งระดับชั้นง่ายดีที่สุด เราจะต้องมีการสอบทุกครั้งก่อนการเข้าห้องครั้งแรก และสอบอีกครั้งเพื่อวัดผลการเรียนเมื่อจบหลักสูตร”

(อาซิม อัจซารีฟ, 7 มิถุนายน 2561)

สภาพปัญหาโครงการทุนการศึกษาแก่นักศึกษาต่างชาติ

“นักศึกษาต่างชาติมีความต้องการที่จะฝึกภาษาที่สาม นั่นคือภาษาไทย และคนที่สามารถสอนเขาได้ดีกว่าในห้องเรียนก็คือเพื่อนๆคนไทยของเขา เพราะฉะนั้นเวลาที่เขาเดินเข้าไปหาเพื่อนๆ

ชาวไทย เขาก็จะเริ่มคุยด้วยภาษาไทย และเพื่อนๆชาวไทยก็ตอบสนองในสิ่งนั้น บรรยากาศแห่งความเป็นนานาชาติด้านภาษาอาหรับและภาษาอังกฤษจึงหายไป”

(Mr. Sary El, 7 กุมภาพันธ์ 2561)

วิธีการการแก้ปัญหาสภาพของวิทยาลัยอิสลามศึกษาในการเผยแพร่ภาษา

อาหรับ

“วิทยาลัยอิสลามศึกษาถูกจับตามับตั้งแต่การก่อตั้งสถาบัน มีสายโทรคมนาคมไม่ถ่วงจากหลายๆฝ่าย โดยคนที่จะตอบคำถามเหล่านั้นได้ดีก็ต้องเป็นผู้บริหารของเรา แต่สิ่งที่จะแก้ปัญหาจากสายตาที่มองมานั้นก็คือ การที่เราทำให้พันธกิจและวิสัยทัศน์ของเราออกมาเป็นเชิงประจักษ์ ทุกคนต้องการความกระจำจ่างกันทั้งนั้น ทุกๆการจัดงานของเราจะต้องจัดกลางที่แจ้ง ห้ามจัดแบบลับๆ และต้องให้ชี้ให้เห็นว่างานที่เราทำกำลังจัดนั้นสามารถสร้างความเชื่อถือและความระวางได้”

(ปาตีเมาะ ดอเลาะ, 1 มิถุนายน 2561)

วิธีการการแก้ปัญหาสภาพปัญหาของแผนกวิชาอิสลามศึกษาหลักสูตรนานาชาติ

“นักศึกษาปีแรกที่เข้ามาศึกษาในแผนกวิชาอิสลามศึกษาหลักสูตรนานาชาติ ควรให้ลงภาษาอย่างเดียว ห้ามยุ่งกับการลงทะเบียนที่เป็นหน่วยกิต ซึ่งการตั้งจิตตั้งใจกับการเรียนภาษาอย่างเดียวทำให้นักศึกษาไม่ต้องกังวลกับรายวิชาที่คิดเกรด ผมคิดว่าเกรดและความตั้งใจที่ออกมาน่าจะดีกว่าเยอะ”

(มะฮ์สรอน เจะฮะ, 5 กุมภาพันธ์ 2561)

วิธีการการแก้ปัญหาโครงการ International Islamic Studies-Networking

(IISN)

“วิทยาลัยอิสลามศึกษาจะต้องให้ความสำคัญตระหนักถึงการเผยแพร่ภาษาอาหรับ โดยการเพิ่มนักศึกษาจากแผนกต่างๆเข้าร่วม

โครงการให้มากกว่าปัจจุบันที่กระจุกอยู่แค่แผนกวิชาอิสลามศึกษา
หลักสูตรนานาชาติ”

(ตลฮาดี โดมาแร, 5 กุมภาพันธ์ 2561)

“วิทยาลัยอิสลามศึกษาควรที่จะให้นักศึกษาเข้าร่วมโครงการ
ณ มหาวิทยาลัยหรือประเทศที่เขาได้เลือกและตั้งใจไว้ ถ้านักศึกษา
ไม่ได้เลือกตั้งแต่แรกก็ไม่ควรสมควรส่งนักศึกษาไปศึกษา เพราะจะ
ทำให้นักศึกษาเกิดอาการไม่พึงประสงค์ต่อโครงการ ซึ่งโดยส่วนตัว
แล้วนั้นมองว่าจะส่งผลเสียต่อวิทยาลัยฯ สะมากกว่าถ้าวิทยาลัยฯ
ยังคือสิ่งที่ส่งไปอีก”

(อับดุลฟัตตะห์ ราแดง, 5 กุมภาพันธ์ 2561)

วิธีการการแก้ปัญหาศูนย์ทดสอบและพัฒนาทักษะภาษาอาหรับเพื่ออิสลามศึกษา

“ศูนย์ทดสอบและพัฒนาทักษะภาษาอาหรับเพื่ออิสลามศึกษาควร
เพิ่มเวลาในการจัดอบรมด้านทักษะภาษาอาหรับในแต่ละครั้ง
เนื่องจากโดยส่วนตัวแล้วมองว่า การจัดอบรมเพียงแค่ 3-4 วัน
ไม่อาจเพียงพอต่อเนื้อหาและระยะเวลาได้ ควรที่จะเพิ่มเป็น 7 วัน
เป็นอย่างน้อย ทั้งนี้เพื่อความคุ้นชินกับภาษาและสร้าง
ความคุ้นเคยในการใช้ภาษาอาหรับในแต่ละวัน ซึ่งน่าจะเกิดผล
ดีกว่า”

(อาหะมะ สาและ, 5 กุมภาพันธ์ 2561)

วิธีการการแก้ปัญหาโครงการทุนนักศึกษาต่างชาติ

จะต้องบังคับให้นักศึกษาต่างชาติพูดภาษาอาหรับกับนักศึกษาไทย ห้ามพูด
ภาษาไทยเป็นอันขาด

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ศึกษาบทบาทของวิทยาลัยอิสลามศึกษาในการเผยแพร่ภาษาอาหรับ

นาซีมะห์ อาลี (2558:120) วิทยาลัยอิสลามศึกษาเป็นองค์กรที่สามารถเป็นที่ยอมรับในสังคม และสาขาวิชาที่สอนนั้นเป็นสาขาวิชาที่เป็นที่ต้องการของสังคมท้องถิ่น เนื่องจากเด็กที่ต้องการเรียนศาสนาก็ไม่จำเป็นต้องเดินทางไปศึกษาต่อในต่างประเทศ ทั้งนี้สอดคล้องกับที่วิทยาลัยฯ ได้มีการเรียนการสอนวิชาอุศูลุดดีน ชารีอะฮ์ เป็นต้น รวมทั้งยังมีการสอบด้วยภาษาอาหรับอีกด้วย ทั้งนี้ยังมีบทบาทในการชี้นำสังคมเช่นการจัดโครงการสัมมนาทั้งระดับชาติและระดับนานาชาติ รวมถึงการจัดบรรยายธรรม อบรม ที่เกี่ยวข้องกับอิสลาม ทั้งหมดนี้ ก็ได้รับความอำนวยความสะดวกจากหน่วยงานของรัฐในพื้นที่ เช่น องค์กรบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี และศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.)

สรุปและอภิปรายผลสภาพปัญหาและการแก้ไขปัญหาของแผนกวิชาอิสลาม

ศึกษาหลักสูตรนานาชาติ

วิทยาลัยอิสลามศึกษาจะต้องเน้นการเผยแพร่ภาษาอาหรับ โดยผ่านการหลักสูตรที่เข้มข้น วิทยาลัยฯ จะต้องเลือกระหว่างต้องการจำนวนนักศึกษาหรือความสำเร็จด้านภาษาอาหรับ จากการเก็บข้อมูลของผู้วิจัยพบว่า มหาวิทยาลัยในต่างประเทศโดยเฉพาะมาเลเซีย จะต้องผ่านการเรียนภาษาที่สอดคล้องกับคณะหรือสาขาวิชาที่ตัวเองเลือก เช่น International Islamic University Malaysia (IIUM) ที่นักศึกษาจะต้องผ่านการเรียนภาษา ณ Centre for Foundation Studies (CFS) หรือผู้ที่มีความประสงค์จะศึกษาต่อ ณ Academy of Islamic Studies, University of Malaya จะต้องผ่านการเรียน ณ Academy of Islamic Studies, Nilam Puri Campus. ก่อน

สรุปและอภิปรายผลสภาพปัญหาและการแก้ไขปัญหาของโครงการ International Islamic Studies-Networking (IISN)

จากการเก็บข้อมูลของผู้วิจัยในด้านสภาพของโครงการ International Islamic Studies-Networking (IISN) และปัญหารวมทั้งการแก้ไขปัญหาของโครงการนั้น ผู้วิจัยขอจำแนกดังนี้

1. โครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาภายใต้โครงการ International Islamic Studies-Networking (IISN) เป็นโครงการได้รับความสนใจจากนักศึกษาเป็นอย่างมาก และเป็นตัวเลือกหนึ่ง

ในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ณ วิทยาลัยอิสลามศึกษา ด้วยเหตุนี้ นักศึกษาที่ยังไม่ได้เข้าร่วมโครงการได้ขอให้โครงการดังกล่าวเดินต่อไป เพื่อเป็นหนึ่งเส้นทางที่สามารถพัฒนาภาษาอาหรับแก่นักศึกษาได้

2. ในด้านของสภาพปัญหาของโครงการ ผู้วิจัยพบว่าการที่นักศึกษาเข้าร่วมการอบรมภาษาอาหรับน้อยเกินไปนั้นเป็นส่วนหนึ่งของสภาพปัญหาจริง แต่กระนั้นก็ไม่สามารถที่จะเพิ่มระยะเวลาในการจัดโครงการอบรมภาษาอาหรับได้มากกว่า 5 วัน เนื่องจากส่งผลกระทบต่องบประมาณของค่าใช้จ่ายที่ใช้ในโครงการ

สรุปและอภิปรายผลสภาพปัญหาและการแก้ไขปัญหาคณะคุณ์ทดสอบและพัฒนาทักษะภาษาอาหรับเพื่ออิสลามศึกษา

การที่ผู้เข้าร่วมโครงการที่ทางศูนย์ได้จัดไว้เพื่อเป็นแนวทางในการเผยแพร่ภาษาอาหรับแก่ผู้ที่สนใจ มีความต้องการให้ศูนย์ยืดระยะเวลาในการจัดโครงการ จากเดิม 4-5 วัน เป็น 1 สัปดาห์เป็นอย่างน้อย ทางศูนย์ฯ มีความสามารถที่จะทำให้ แต่ทางผู้เข้าร่วมจะต้องออกค่าใช้จ่ายในส่วนที่เหลือนอกจาก 4-5 วัน ที่ทางศูนย์ฯ รับผิดชอบ เนื่องจากพบว่าสิ่งที่ทำให้โครงการไม่สามารถจัดวันเพิ่มได้นั้น เป็นกระบวนการทางงบประมาณ หากใช้กระบวนการของหลักสูตร

ในด้านของหลักสูตรที่ใช้อบรมสำหรับคณาจารย์สอนภาษาอาหรับจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ศูนย์ฯ ยังไม่มีการปรับปรุงหลักสูตรในด้านนี้ ในกรณีนี้ ทางศูนย์ฯ จะต้องมีการประชุมทางวิชาการร่วมกับองค์กรที่ดูแลหลักสูตรภาษาอาหรับที่ใช้เป็นการเรียนการสอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ซึ่งศูนย์ฯ ไม่สามารถที่จะเปลี่ยนหลักสูตรที่เขาใช้ได้อยู่แล้ว เพราะฉะนั้นศูนย์ฯ จะต้องเปลี่ยนหลักสูตรของตัวเองเพื่อที่จะตอบโจทย์ของโครงการนี้ต่อไป

สรุปและอภิปรายผลสภาพปัญหาและการแก้ไขปัญหาคณะคุณ์ทดสอบและพัฒนาทักษะภาษาอาหรับเพื่ออิสลามศึกษา

การที่วิทยาลัยอิสลามศึกษามอบทุนการศึกษาแก่นักศึกษาจากต่างประเทศที่มีความรู้ความสามารถด้านภาษาเพื่อนเดินทางมาศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ณ วิทยาลัยอิสลามศึกษานั้นเป็นสิ่งที่ดี เนื่องจากสามารถสร้างบรรยากาศความเป็นสากลในวิทยาลัยอิสลามศึกษาได้ โดยเฉพาะในแผนกวิชาอิสลามศึกษาหลักสูตรนานาชาติ การสร้างบรรยากาศโดยการมอบทุนการศึกษาอย่างน้อยปีละ 20 ทุน ต่อปีการศึกษา สามารถสร้างสังคมความเป็นนานาชาติในการฝึก

ภาษาอาหรับและภาษาอังกฤษได้ เนื่องจากจำนวนนักศึกษาแผนกวิชาอิสลามศึกษาหลักสูตรนานาชาติในปัจจุบันอยู่ที่ประมาณ 50-60 คนต่อปีการศึกษา²⁶ นั้นย่อมหมายความว่า อัตราความเป็นนานาชาติอยู่ที่ 1=3 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่ผู้วิจัยคิดว่าสามารถพัฒนาภาษาอาหรับและอังกฤษได้เป็นอย่างดี

Prince of Songkla University
Pattani Campus

---

²⁶ ข้อมูลอ้างอิงสถิตินักศึกษา งานทะเบียนนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

บรรณานุกรม

หนังสือ

บรรจง บินกะซัน. 2544. ประวัติศาสตร์อิสลามและโลกมุสลิม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
อัลอะมีน

พิสิทธิ์ นිරัตติวงศกรณและคณะ. 2554. ความรู้ศาสนาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุม
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.

อาลี สาเมาะ. 2556. อิสลามในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้.

อิมรอน มะลูลีมและคณะ. 2534. บทนำแห่งตะวันออกกลาง. กรุงเทพมหานคร : สถาบันเอเชีย
ศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Prince of Songkla University
Pattani Campus